40րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2049 ԻՋՄԻՐ 24 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1919 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳԻՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ	500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	250 »
ԵՌԱՄՍԵԱՅ	150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ՚սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. Mamourian

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ԲԱՐԻԶ ԵՒ ԵՐԵՒԱՆ

Բարիզի հայ պատուիրակութիւնը պէտք կ՚ունենայ երկու լիազօրներ ղրկել Երեւան՝ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար։

Ուրեմն Բարիզի և Երեւանի մէջ համաձայնութիւն չկայ, եղածը առերեւոյթ բան մըն է և Երեւանի հանրապետութեան անկախ ու Մեծ Հայաստանի հաչակումը անմարսելի նկատուած է Բարիզի պատգամաւորութենէն, հակառակ որ այդ պատգամաւորութիւնը կ՚ներկայէ Թրքահայ և Ռուսահայ պատգամաւորներէ խառն պատուիրակութիւն մը։

Հակառակ որոշ խմբակցութեան մը պաշտպանողականներուն Երեւանի հանրապետութեան ի գործ դրած պետական հարուածին, որովհետև այսպէս կ՚նկատենք անոր առած քայլը, նախապէս եղած համերաշխութեան մը դէմ ընդվզելուն և անպատեհ վայրկեանի մը այդ հռչակումը ըրած ըլլալուն համար, մխիթարական բան մը չենք տեսներ իրաց այս վիճակին մէջ։

Մենք այնքան լաւատես չենք Բարիզէ ղրկուած պատգամաւորներու յաջողութեան վրայ, Երեւանի հանրապետութիւնն այդ հռչակումն ընելու պատասխանատուութիւնն ստանձնելէ յետոյ, անշուշտ անոր հետեւանքներուն վրայ անդրադարձած՝ իրեն արդէն ուղին գծած պիտի ըլլայ որպէսզի յետոյ վիճաբանութիւններ ընելու հարկին տակ չգտնուի և ճիշդ այդ նկատումով, թերահաւատ կ՚ըլլանք ղրկուած երկու պատուիրակներուն յաջողութիւն ձեռք բերելու պարագային վրայ։

Ասկից զատ հիմնուելով Երեւան ղրկուող պատուիրակներէն Պ. Վահան Թէքէեանի բացատրութիւններուն իրենց ի գործ դնելիք պաշտօնին մասին, խախուտ ու անհաստատ կ՚գտնենք այդ մէջբերումներն և պարզաբանութիւնները, որոնք երբեք զօրաւոր չեն և ասկից զատ ստուեր կ՚ածեն Բարիզի պատուիրակութեան վրայ, որ պարզապէս վիճողութիւններ ձեռք կ՚առնէ, որոշ կերպով ընդունելով Երեւանի հանրապետութեան ի գործ դրած գործը։

Բարիզ կ՚ընդունի Երեւանի գոյութիւնն իբրև օրինաւորապէս հաստատուած, քանի որ կ՚առաջարկէ խորհրդարանին կազմել կէս առ կէս Թրքահայերէ և Ռուսահայերէ։ Բարիզ պիտի ընդունի Երեւանի հանրապետութիւնն եթէ իր դահլիճին մէջ մտած գործին Թրքահայ նախարարներ։

Այս առաջարկութիւններն չենք կարծեր որ ընդունի Երեւանի հանրապետութիւնն, որովհետև չպիտի ուզէ տեղի տալ և իր ազդեցութիւնն խնդրական դարձնել երբ այսօր միահեծան իբրև տէր ապառօրէն կ՚գործէ և իր գործերու համարատուութիւնն ընել չպարտաւորիր ոչ ոքի։

Բայց սատի եթէ երբեք Երեւան ընդունի Բարիզի առաջարկներն, Բարիզի պատուիրակութիւնն գոյութիւն ունենալու իրաւունք չպիտի ունենայ, և եթէ ունենայ իսկ, պարզապէս Երեւանի կառավարութեան կողմէ ղրկուած ներկայացուցչութիւն մը պիտի ըլլայ անոր պաշտօնն, երբ օրինական հողի վրայ, պիտի զգայի Թրքահայ և Ռուսահայ ժողովուրդի կողմէ իր պատուիրակութեան պաշտօնը։

Երեւան՝ գտնուելով արեւելքի և արեւմուտքի հայութենէ ընդունուած հայկական կառավարութիւն մը, այսինքն Մեծ ու միացեալ Հայաստանի ընդհանուր պետութեան մը կեդրոնն, իր կողմէ ընդունուելու պարագային, Բարիզէ առաջարկուած համաձայնութեան պայմանները, Պօղոս Նուպար և իր բոլոր ընկերներն, այլևս Երեւանէ պիտի ստանան իրենց գործելու հրահանգներն և իրենք անկախ չպիտի ըլլան, իբրև հայ ժողովուրդին կողմէ ղրկուած ներկայացուցիչներ, ինչպէս եղած էին մինչև այսօր։

Երեւան մեկնող պատգամաւորներն չափազանց ինքնավստահ են իրենց կատարելիք գործին յաջողութեան համար, այս լաւատեսութիւնն անբնական չերեւիր մեզի, նոյնպէս կ՚ենթադրենք թէ՝ Երեւանի և Բարիզի միջև համաձայնութիւն մը արդէն կազմուած է և ղրկուածներն պարզ ձեւակերպութիւն մը կատարելու համար կ՚ուղեւորին մինչև Երեւան։

Իսկ եթէ որեւէ համաձայնութիւն մը չկայ մէջ տեղ և Բարիզ յարմար կ՚գտնէ, թերեւս արտաքին ճնշումներու վրայ, այդ քայլն առնելու, կ՚ցաւինք որ չարաչար կ՚սխալի երբեք կարեւորութիւն տալու չէր Երեւանի հանրապետութեան անկախ ու մեծ Հայաստանի հռչակելուն։

Բարիզի պատուիրակութիւնը որ կ՚վայելէ բոլոր Տաճկահայոց և արտասահմանի հայոց վստահութիւնն, չատ աննշան փոքրամասնութենէ մը զատ, պարտաւոր էր իր գործը ընդ առաջ վարել և անտեսել Երեւանի յանկարծական խոստմնադանցութիւնն, որովհետև այսօր հայը զինք կ՚ընդունի իբրև իր դատին պաշտպան և նամանաւանդ օտարն զինք նկատած է իբրև ընդհանուր Հայոց ներկայացուցիչ մարմինը։

Թերեւս կ՚սխալինք մեր կարծիքներուն մէջ և Բարիզ պատրաստ է ամեն գնով համաձայնութիւն մը ընելու Երեւանի հետ, բայց եթէ այդպէս պիտի ըլլայ ինչո՞ւ անմիջապէս պէտք տեսաւ չրջաբերականով մը յայտնել կարգալու թէ՝ Հայոցմէջ պառակտումներ պէտք չէ՛ տեղի ունենան այս խնդրոյն առթիւ, եթէ պատգամաւորութիւնը չընդունելով հանդերձ մեծ Հայաստանի մը հռչակման պարագան Երեւանի հանրապետութեան կողմէ, յարմար կ՚գտնէ առայժմ լռել և խնդիրն չարծարծել, որպէսզի չմնան ին հայկական պահանջումները։

Այս յայտարարութենէն վերջ, Երեւան պատգամաւոր ղրկել տեղի ունեցածին սաչև համակերպիլ պիտի նշանակէր և ահա այս կէտն է որ անբացատրելի կ՚մնայ շատերու։

Հ. Մ.

Արարատի լէգէոնականներու նուիրուած դրօշակը Նօր-ռայխի տիկնանց կողմէ

ԽԱՅՏԵԼԻՔՆ ՄԵՋ

Այսօր հին հիւանդութիւն մը դարմանելու առաջարկ մը պիտի բերեմ, և պիտի առարկէիք թերեւս թէ՝ հիւանդութիւն մը որ հինցած է և քրոնիկ եղած, կրնա՞յ դարմանուիլ. իրաւացի դիտողութիւն, բայց միջոց մը կրնայ գտնուիլ, փտած մասը կտրել նետելով կամ այնպիսի դեղ ու դարման մը գտնելով, որ ամատախիլ ընել յաջողի այդ քրոնիկ ախտը։

Եւ որովհետեւ այդ հիւանդութիւնն աւելի բարոյական է քան նիւթական, մեծ յոյս ունիմ որ պիտի յաջողինք, եթէ խօսք մէկ ըրած, ձեռք ձեռքի տանք և առաջին քայլը Իզմիրի մէջ ի գործ դնենք։

Ի՞նչ է այդ հիւանդութիւնը պիտի հարցնէք։

Մեր ամէն տեսակ հանդէսներուն, ընդվզեցուցիչ, սառնեցուցիչ, զզուեցուցիչ, յուսահատեցուցիչ, գայթակղեցուցիչ, անհանդուրժելի, վերջապէս ի՛նչ ըսեմ, ի՛նչ բառ գործածեմ չեմ գիտեր երկարաձիգութիւնն է, անտանելի է, անմարսելի, որ պատուածի պէս կուգայ ստամոքսիդ վրայ կ՚ծանրանայ և տեղի կուտայ պաղ պաղ քրտինքներու և տաք տաք լոզանքներու ....։

Աստուած մի արասցէ եթէ կիրակի հանդէսին եկեղին աշակերտներն ալ իրենց ճառախօսը ունենան պահանջէին, եթէ որբանոցներն ալ նոյնը պահանջէին, եթէ արհեստաւորաց միութիւնն ալ տաք կոխեր մէկը բեմ հանելու, ինչ գիտեմ ես, եթէ միամանփիոթարանի վաճառականներն ալ ուզէին, եթէ ազգային վարչութիւնն ալ ուզեր իր յարգանքը ներկայել. ապա ուր ձգենք պօյ—սքաութներն. որոնց պահանջումին ոչ ոք կրնար առարկութիւն ընել, — որովհետեւ պիտի ուզէին ապացուցանել թէ՝ ամենէ առաջ սքաութիզմի վարժութիւն ըրած են և անոր շնորհիւ Արարատի հերոսներն պատերազմը շահած,— ալ կրնաք երեւակայել թէ՝ ժամը քանիի՞ն պիտի կրնար վերջանալ այդ հանդէսը, և անտարակոյս անոր շարունակութիւնը տեղի պիտի ունենար յառաջիկայ կիրակի օր մինչ ժամը 11ին, որովհետեւ հակառակ կրճատումներու, յապաւումներու և կուլ տրուած ըլլալու մեր եկեղեցական արարողութիւնները չեն կրնար ամփոփուիլ, սեղմուիլ և սանկ ժամէ մը լրանալ, այդպիսի բան մը Աստուծոյ դէմ ըմբոստացում մը պիտի ըլլար. որ աշխարհիս վրայ միակն է՝ որ անոր ընթացքին չհետեւիր և երբեք բարեշրջումի օրէնքը չյարգեր, հակառակ իր ստեղծած աշխարհին յառաջդիմութեան և պատմական սկզբունքներն ընդունած և նուիրագործած ըլլալուն, որով կամ ինք հակասութեան մէջ կ՚մնէ, կամ իր պաշտօնեաներն, որոնք անգիտակցաբար կ՚մեղանչեն անոր իւրացուցած սկզբունքներուն։

Արդ՝ խօսք մէկ ընելով՝ հանդէսները համառօտելու առաջարկս կ՚յուսամ թէ գրկաբաց պիտի ընդունին ամենքն ալ և որպէսզի խօսելու եռանդով ողնորուածներու թռիչքը չխամրեցնեն, վիճակով կամ կարգով որոշուին կուսակցութիւններու և միութիւններու կողմէ խօսք առնող ատենախօսները։

Օրինակի համար այն օրն ուր Ա.ը պիտի խօսի, ի սէր Աստուծոյ միևնոյն օրն Ա.էն խնայուի ժողովուրդը. այն օրն որ Բ.ին կարգն է Ա.ը քիթը իսկ ցոյց չտայ, բեմին քովէն՝ ժողովուրդին սիրտը չխառնելու համար, և ահա այսպէսով թերեւս յաջողինք վերջ մը տալ հայոց յատուկ այս քրոնիկ դարձած հիւանդութեան...։

ՍԱ

ՀԵԼՎԵՑԻԱ
ՀՐԴԵՀԻ ՁՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հաստատուած 1861ին
Անմիջական հատուցում վնասուց
և նպաստաւոր պայմաններ
Ընդհ. Ներկայացուցիչ Իզմիր
ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐ

ԱՆՑՔԵՐ ու ԱՆՁԵՐ

Մօտ օրէն, Պոլսոյ մէջ կ՚սկսի հրատարակուիլ «Հայրենիք» օրաթերթը։

«Հայրենիք»ը Թրքահայ գրականութեան պատմութիւնը կը խտացնէ. հոն, մօտ կէս դար առաջ՝ երբ, անոր գործը սկսած էր հոս Թուրքիոյ մէջ հայերուն գլխուն, իրենց գրական մայրերը կատարեցին մեր ամենէն տաղանդաւոր գրագէտները. Արփիար, Փաշալեան, Զօրաեան, Հրանտ Ասատուր, Զօհրապ, Կամսարական, Մալէզեան, Սեդրաքեան և ուրիշ բազմաթիւներ, իրենց կուռ և ներհուն աշխատակցութիւնը բերին. հոն տարբնուեցան բոլոր յայտնի գրագէտները. այս վերջին եղեռնին զոհ. այս վերջին զարհուրելի սպանդին մէջ ինկած մտաւորականները դեռ չ՚էկային ան ատեն, բայց, աւելի լուրջ, աւելի խոհուն մտաւորականներ իրենց միտքի աշխատանքով պանծացուցին հայ գրականութիւնը, որ այն ատեն իր ամենէն ուժեղ շրջանին մէջ կը գտնուէր։

Շա Նազար, իր վարչական կարողութիւնով փայլեցուց թերթը. ու գաւառի խուլ անկիւններէն սկսած, մինչև ոսկեայն ոստանը քաղաքներէն այդ ձեռնարկը, բարոյական ու նիւթական միջոցներով, անխոնջ երկար տարիներ սփռուած ձայն մ՚ունեցաւ ազգային շրջանակին մէջ, և չի կքեցաւ ոչ մէկ ուժի առջև։

Հիմակ այն թերթն է որ կուզուի կենդանացնել։ Անցած օր, հանդիպումի մը մէջ մանրամասնութիւններ քաղեցի բարեկամէ մը այս մասին, և անոնցմէ յառաջացողները կը դնեմ հոս։

Թերթին նիւթական միջոցները բացարձակապէս ապահովուած են, այնպէս որ, եթէ, նոյն իսկ ամբողջ տարիներ, նիւթական ունէ շահ չարտաբերէ իսկ, (ինչ որ անհնարին է) դեռ պիտի կրնայ յարատևել։

Կը կարծեմ որ, տարիներէ ասդին, մեր մէջ հիմնուած թերթերուն համար, այս պարագան բացարձակապէս աննախընթաց է, քանի որ ոչ մէկ հայերէն թերթ, իր սկզբնաւորումին մէջ այսքան դրամագլուխ տրամադրած է։

Արտասահմանի և երկրին մէջ՝ տակաւին վերապրող գրագէտներուն մեծագոյն մասը, իրենց աշխատակցութիւնը խոստացած են արդէն։ Նիւթականէն ետք յաջողութեան երաշխիքը և ազդակը եղող այս պարագան կարևոր է որ նշանակուի հոս։

Թերթը պիտի ունենայ ազգայնական ռամկավարական ուղղութիւն մը։

Ինծի հաւաստեցին թէ՝ ան պիտի ըլլայ ընդդիմադիր մը Նրեանի կառավարութեան այժմու կազմին հանդէպ և չէզոք ազգային պատրիարքարանական գործերու հանդէպ։

Զօրաւոր պատճառներ ունիմ կարծելու թէ - թերթը պիտի ըլլայ Հայ ժողովուրդին, հայ զգացումին, հայ դատին օրկանը ընդհանրապէս, և Ռամկավար Կուսակցութեանը մասնաւորաբար։

Այս պայմաններուն տակ սկսուած գործ մը, երաշխիք կը ներշնչէ թէ՝ անիկա պիտի ըլլայ Պոլսի մէջ ամենաուժեղ կազմակերպութիւնը ստացած լրագրական ձեռնարկ մը։

Ու հիմա. կարելի է լաւատես հայեացքով ողջունել զինքը, և հանրութիւնը որ, երկարօրէն սպասած է, ասանկ լուրջ ձեռնարկի մը, անտարակոյս լաւագոյն ընդունելութիւնը պիտի ընէ անոր։

Սպասենք ուրեմն. իր երևումին, դատաստանը կարենալ ամբողջացնելու համար։

Ցաւալի, լաւագոյն գաղափարականով ծրագրուած թերթեր՝ գործնականին մէջ շուկայական ձև ու հանգամանք ստացեր են, կարելի չէ նոյն դատաստանը ընել Հայրենիքին համար որ ահա կ՚վերածնի։

ՊՐԻՍՄԱԿ

ՏԵՂԱՊԱՀ ՀՕՐ ՔԱՐՈԶԸ

Այսպէս ??? ներկայ ու ապագայ սերունդներուն կը թողուն ներշնչումի ու պարծանքի դրուագներ այնքան փառաւոր որքան Վարդանանց պարգևածները այլ նաև մեզ կը ձգեն ոչ նուազ փառապանծ գործ մը՝ ??? շարունակել նոյն թափով, նոյն զոհաբերութեան ոգով։

Ու այսօր երբ կը մտաբերեմ անլուր զրկանք ու թշուառութիւններու մատնուած մեր որբերն ու տարագիրները, երբ հաշուի առնեմ այն գերմարդկային ճիգերը զորս պարտինք թափել, ձեռք բերելու համար ամբողջական ազատութիւնը և վերականգնելու համար մեր անկախութիւնը հայրենի արիւնոտ հողերուն վրայ, ու երբ միւս կողմէ նկատի կ՚առնեմ այն ստուած անտարբերութիւնը որ կը ծաւալի մերազնէից մէջ դէպի ազգ. ծով կարիքները, էութիւնս ամբողջ կը համակուի անսահման տխրութեամբ մը։

Ի՞նչ արդարութիւն էր որ անգին հարիւր հազարներու երիտասարդութիւն մը պատրաստ ըլլայ զոհաբերելու ամէն ինչ, նոյն իսկ իր կեանքը, ազգ. դատի սեղանին վրայ, և ասդին աւելի զօրեղներ, աւելի ընչեղներ ձրիաբար վայելեն այդ զոհաբերութեանց նիւթական ու բարոյական անգին, անգնահատելի բարիքները ու հպարտանան ու փառաւորուին անոնց դիւցազնութիւններով։

Եկած ենք յարգանք մատուցանելու մեր անմահներու յիշատակին, բայց այդ յարգանքը շատ հեռի պիտի ըլլայ հրճուանք պատճառելէ անոնց լոյս հոգիներուն, երբ արտաքին ձևակերպութիւններէ և հաւաքական հանդիսաւոր փառաբանութենէ անդին չ՚անցնի։

Պիտի ցնծան անոնք այն ատեն միայն երբ մենք յօժարինք սրբել ծնողազուրկ որբերու աչքի արցունքները, երբ գիտնանք բալասաններ զետեղել ընտանեզուրկ տարագիրներուն կարեվէր սրտերուն, երբ մանաւանդ առնենք այն թախանձալից կոչին որ միշտ կուգայ մեր ճակատագիրը վարող հայ դիւանագէտներու նախագահ Պօղոս Նուպարէ։

Ի՞նչպէս հաւատալ Ձեր յարգանքին անկեղծութեան երբ այն ատեն այնքան պինդ կը կցպէք ձեր քսակները և գաղտնի կը հաշուէք զանոնք երբ որբերը, տարագիրները կամ ազգօգուտ ձեռնարկները ուզեն իրենց արդար բաժինը վայելել, մինչ նոյն կցպուած ու գաղտնի հաշուուած քսակներուն բերանները հրաշքով մը կարծես լայնօրէն կը բացուին ու դուրս կը մղեն հազարաւոր ոսկիներ, երբ խնդիրը անձնական հաճոյք մը, կամ ունայն մնափառութիւն մը գոհացնելու վրայ է։

Բայց այդպէս չըրին Արարատի անմահները, անոնք ոչ միայն նիւթական սակարկութեան մէջ մտնելու ամօթը չճաշակեցին, այլ նաև սիրայօժար տրամադրեցին իրենց հարազատ արիւնը հայրենի դատին յաղթանակին համար։

Այսօր բաղդաւորներ էք դուք քանի որ անդառնալին, անփոխարինելին այսինքն արիւն ու կեանք չէ որ կը պահանջուին ձենէ, այլ դրամ որ այնքան արագ կը լրացուի։

Ազգ. պատմութեան այս ամենաճգնաժամային օրերուն, մեծ Հայը կոչ է ուղղած մասնաւորաբար Ձեզ Զմիւռնիոյ Հայութեան, նոր նիւթական նուիրաբերութեամբ մը օգնութեան փութալու ազատութեան ու անկախութեան համազգային դատին, և այդպէսով ապացուցանել թէ դուք ալ արժանի էք վայելելու ծով ցաւերով ու արիւններով վերագնուած հայրենիքը։

Թէ որքան արագ պիտի լսուի այս գերագոյն կոչը մերիններուն կողմէ, և որքան հաւատարմութեամբ պիտի թափանցենք անոր ոգւոյն, այդ չեմ կրնար ըսել, ինչ որ գիտեմ սա է թէ սպառած հոգիներ, քարացած սրտեր կան որոնք իրենց բովանդակ պարտքը վճարած ըլլալ պիտի կարծեն իրենց սեղաններուն աւելցուկները, իրենց ունեցածին ողորմելի մէկ կտորուկը նուիրելով իբր ողորմութիւն։

Մտածելով պիտի ծառանամ այնպիսիներուն հանդէպ ու որչափ կեանք ու կորով որ պարգևէ Աստուած, չի պիտի դադրիմ պայքարելէ և ի հարկին իրենց երեսն ի վեր պոռալէ թէ արժանի չեն Հայութեան։

Պիտի չդադրիմ պայքարելէ մինչև որ յաջողիմ ըմբռնել տալ թէ այս պատմական խիստ, տագնապալի պահերուն, հաւաքական խանդն ու նուիրաբերութիւնն միայն կարող են փրկել մեզ ու ապահովել մեր անկախութիւնն ու անդորրութիւնը, թէ ներկայիս անտարբերութիւնը համանիշ է դաւաճանութեան։

Ես պիտի ուզէի որ նահատակները կարենային այս պահուս ձայն բարձրացնել. «Ի՞նչ է ան որ կ՚ընէք, պիտի աղաղակէին անոնք, մենք մեր արիւնը թափեցինք, մեր արևները խաւարեցինք գնելու համար ձեր բոլորին ազատութիւնը, և դուք, բաղդաւորներդ, որ այնքան շռայլօրէն կուտաք Ձեր հաճոյքներուն, պիտի մերժէիք մի քանի հարիւր հազար թուղթ, պիտի սարսափահար նահանջէիք ներկայ պայքարին մէջ ձեզ վիճակով անբաղդատելիօրէն հեշտ ու հանգստաւէտ դիրքէրէ, վտանգելով այսպէս ինչ նուիրականութիւն որ վաստկեցանք մեր արիւնով...։

Երբ լուրը գլուխն անցնելով մեծէն հրամայուած նոր հանգանակութեան գործին, դիմեմ Ձեզի, նախապէս վստահ եղէք թէ չի պիտի ներեմ Ձեր տկարութիւններուն, և բոլոր խուսափողներուն, նահանջողներուն ու դասալիքներուն երեսն ի վեր պիտի պոռամ, պիտի որոտամ հրապարակաւ, թէ իրենց անունը պիտի ջնջուի առյաւէտ Հայութեան ոսկի տոմարէն։

Եկած ենք մեր հանդիսաւոր յարգանքի բաժինը բերել մեր անմահներու աճիւններուն, պատիւ մըն է այս որուն արժանանալու համար պէտք է եթէ ոչ նոյն չափով, գէթ փոքր կոտորակով մը մեր սրտին մէջ կրել զոհաբերութեան այն ոգին՝ որուն մարմնացումը եղան անոնք։

Եթէ չենք կրնար անթառամ պսակներ զետեղել անոնց պանծալի հողակոյտերուն վրայ, գէթ կրնանք ըսփոփել անոնց այնքան սիրուն, այնքան խանդով ձեռբազատած որբերն ու տարագիրները, գոնէ կրնանք մեր նիւթական օժերով պատասխանել Հայ պատուիրակութեան ցնցող կոչին, դիւանագիտութեան հողի վրայ իր կատարին հասցնելու ազգ. անկախութեան պանծալի գործը, որուն հիմերը այնքան սխրալիօրէն կանգնեցան անոնց միլիոնաւոր նահատակաց ու դիւցազուններու ոսկորներուն վրայ։

Ի՞նչ ըսել է իրարու նայիլ, իր քըսակը մէկ ուրիշին չափով կամ համեմատութիւնովը բանալ։ Միթէ այն նահատակները զորս հանդիսաւորապէս կ՚ոգեկոչենք այսօր, իրարու՞ նայեցան գլուխ ին ետև դարձուցի՞ն արդեօք տեսնելու համար թէ իրենց ընկերները կը հետևէ՞ին իրենց. ո՛չ անոնք, անվարան, անվերապահ դիմեցին ամենաստոյգ մահուան ու զոհուեցան առանց հաշուելու ուզելու թէ ուրիշներ ի՞նչ կը խորհէին, ի՞նչ կը մտադրէին գործողութեան ճամբուն մէջ կամ անկէ դուրս։

Հայ պատուիրակութեան Նախագահ Նուպար, անհատական նամակի մը մէջ որ անուղղակի կերպով ձեր քըս անցաւ ցաւով կը յայտնէ թէ Զմիւռնիան այլ ցարդ չկարողացաւ արդարացնել իր վրայ դրուած բոլոր յոյսերը ներկայ ճգնաժամային իրականութեան մէջ։

Պէտք է դարմանել անցեալը, պէտք է փրկել վտանգուած պատիւը, պէտք է մանաւանդ շտապել մեր բոլոր միջոցներով վերստին խլելու մեր ազատութիւնն ու անկախութիւնը։

Ու այդ տեղի կունենայ երբ գիտնանք խանդավառուիլ զոհաբերութեան այն սրբազան ոգիով որով անմահացան Արարատի հերոսները, երբ գուրգուրանքով մեր մէջ վառ պահէք նուիրումի հրաշագործ ոգին, մինչև որ անկախութեան ոսկեփայլ Արևը վերածագի ամբողջական լրումով, մինչև որ ցանկալի Ազատութիւնը անբռնաբարելի իրականութիւնը դառնայ, մինչև որ դարերու անարդարութիւնը միանգամ ընդ միշտ հեռանայ Հայաստանի հորիզոններէն։ ՕԿԷՆԹՕ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ երեսփոխաններէն Մ. տը Մօնզի, արտ. գործ. նախարարին հարցուցած է թէ, Ֆրանսա ինչ դիրք բռնած է Կովկասի հանրապետութիւններու հանդէպ, Ատրպէյճանի և Վրաստանի, որոնք «ստեղծուած են իրենց ժողովուրդներուն միաձայն կամքովը և ունին Սահմանադրութիւն խորհրդարան և բանակ մը»։ Արտաքին գործոց նախարարը այս հարցումին հետևեալ պատասխանները տուած է.— 1. Կովկասի հանրապետութիւնները օրինական տեսակէտով չեն ճանչցուած Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ։ 2. Ֆրանս. կառավարութիւնը չէ ճանչցած նոյնպէս իրապէս զանոնք։ Կովկասի կացութիւնը բաւական խառնաշփոթ և անկայուն է։ Այս պատճառաւ է որ Անդրկովկասի հանրապետութեան կայութիւնը առժամանակեայ է։ Գալով վրացիներուն՝ ռուսահայերուն հետ կռուի մէջ են։ 3 Ֆրանսական կառավարութիւնը չէ դադրած է արտայայտելէ մեծ համակրութիւն մը կովկասեան ժողովուրդներուն, համաձայն Ֆրանսայի աւանդութեանց և շահերուն այս հողամասին մէջ։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ կը հեռագրեն թէ, թերթերու տպագրիչները, համաձայն գրքերու տպագրիչներու հետ, որոշած են գործադուլ հռչակել։

«ՖՕՐՎԵՐՑ» կը ծանուցանէ թէ, 400000 գերմանացի գործաւոր կամաւոր արձանագրուած են, հիւսիսային Ֆրանսայի վերանորոգութեան համար։

ԺԸՆԷՎԷՆ կը հեռագրեն թէ, տեղւոյն հրապարակին վրայ մարքը ամենավար անկումը ունեցած է Սեպտ. 8էն որ եղած ըլլայ պատերազմէն ի վեր։ 100 մարքը արժած է 23. 10 ֆրանքի, իսկ 100 քուրօնը 9,50ի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ մէջ կը նշմարուի ընդհանուր ջանք մը, պետութեան ներքին կազմը հաստատուն հիմերու վրայ դնելու համար, կատաղի աշխատանք մը ամենուն պարտադրուած է կարծես, կաշխատին գործարաններէն սկսեալ մինչև նախարարական գրասենեակը։ Կարգ մը տեղեկութիւններ ցոյց կուտան թէ, ամէն ճիգ կը թափուի նոր մեծ բանակ մը կազմելու նպատակաւ։ Ստոյգ իրողութիւն մըն է որ գերման արդի բանակը կը բաղկանայ 800000 զինուորէ, մինչդեռ պատերազմական նախարար Նօսքէ 400 հազար կը յայտարարէ, դաշնագրին տրամադրութեամբը իրենց պաշտօնական բանակն է 100000, որ կը կոչուի րայխսվէր։

Թէև այս նոր կազմակերպութիւնը իր բոլոր մանրամասնութեամբը յայտնի չ՚երևնար, սակայն անոր սկզբունքը այժմէն կը գործադրուի։ Րայխսվէրը պիտի դասակարգուի զանազան պահեստի խումբերու, տարբեր անուններու տակ, այսպէսով կարելի պիտի ըլլայ համաձայնականներու տեսողութենէն պահել անոնց բուն հանգամանքները։ Այս պահեստի ուժերէն մին կը կոչուի Զայթ—Ֆրայվիլլիկէ (ժամանակաւոր կամաւորներ) որ շաբաթն անգամ մը կը հաւաքուին զինական հրահանգներու և հրացանաձգութեան համար։ Այս կամաւորները իրենց յատուկ կազմը և զէնքերը ունին, որոնք կը մնան իրենց բնակարաններուն մէջ։ Անոնք կը պատրաստուին խաղաղութեան ժամանակ պատերազմին համար։ Ժամանակաւոր կամա-

ւորները փորձառու զինուորներ են, և յանձառու կ'ըլլան տարին երկու չափաբաժ զինուորական հրահանգները ընելու և անհրաժեշտ պարագային օգնելու։ Այս շարժումը բոլոր Գերմանիոյ մէջ կը մղուի փոխելով զանազան անուններ։

Պահեստիները այսպէս հրահանգուելով և դաստիարակուելով կը համախմբուին զանազան շրջանակներու մէջ։ Այս շրջանակները պիտի կազմեն Դաշնագրին 100 հազարի բանակը և Ոստիկանութեան շրջանակները։ Ոստիկանական խումբերը, իրենց տարբեր անունով «Բոյխավեր»ի բանակը կը կրկնապատկեն։ Անոնց մէջ կան բազմաթիւ ենթասպաներ։ Պերլին ունի 12000 ոստիկան։ Իւրաքանչիւր պզտիկ քաղաքներու մէջ ալ կազմակերպութիւնը զօրաւոր հիմերու վրայ դրուած է և ճշմարիտ զօրագունդի մը արժէքը կը ներկայացնէ։ Զինուած են խորտընկեցներով և զանազան կարգի արդիական զէնքերով։ Ահաւասիկ ապագայի գերման զինուորական մեծ կազմակերպութեան սաղմը։ Արդէն, պատերազմի պէտքէն սահմանափակուած է, պատերազմական մարմինները նորէն միացնելով, ուրիշ նախարարութիւններու մէջ կը մտնեն։ Այսպէս, ընդհ. բանակատեղին լուծուելով, որոշուած է փոխադրութեան սպասարկութիւնը յանձնել երկաթուղեաց նախարարութեան. Աշխարհագրականը՝ ներքին նախարարութեան նայլն։

ԶՕՐԱՎԱՐ Բերշինկ հասած է ամերիկեան հողը, Սեպտ. 8 ին, ուրկէ 2,5 տարի առաջ մեկնած է Ֆրանսա, վարելու համար ամերիկեան ուժերը։ Զօրավարը Հօպօքըն իջած է, ուր զինքը ընդունած են, պատերազմ. նախարար Մր. Պէյքըր և զինուորական և քաղաքական բարձր անձնաւորութիւններ։ Բարի գալուստ մաղթելով ամերիկեան ժողովուրդին կողմէ։ Յետոյ պատերազմական նախարարը կարդացած է Ուիլսընի մէկ գիրը, որու մէջ Նախագահը կը յայտնէր թէ, Ամերիկա որքան հպարտ է յանձին ամերիկեան վերին հրամանատարին։ Նախարարը, նամակի ընթերցումէն վերջ, զօր. Բերշինկի յանձնած է Ֆուլլ Ճէնըրըլշիբ պատուանշանը, որ միայն կը տրուի ազգային մեծ հերոսներու։ Զօրավարը իր հետեւորդներով առաջնորդուած են քաղաքապետարանը, ուր քաղաքապետ Հայլէն Նիւ-Եորքի բնակչութեան կողմէ բարի գալուստ մաղթած է յաղթական զօրավարին։

ՆԻՒ — ԵՕՐՔԷ հասած հեռագիրներու համաձայն հանրապետական լիտըրները ապահով են թէ, Նախագահ Ուիլսընի բանախօսական պտոյտը ոչ մէկ ձայն պիտի շահի ի նպաստ դաշնագրին։ Հանրապետականները Նախագահին գացած վայրերը որոշած են ղրկել իրենց ամենէն լաւագոյն բեմբասացները։ Ծերակուտական Հարտինկ, իր ճառերը սկսած է արդէն։ Ծերակուտական Ճօնսըն, Պօրա և Մաք Գարմիք, երեքն ալ անընկճելի, պիտի յարձակին Չիքակօ գումարուած մեծ միթինկի մը մէջ, ազգերու դաշնակցութեան և դաշնագրին վրայ։ Ծերակուտական Րիտ, Բօյնդէքսթըր, Ուէյդսվորթ և ուրիշներ պիտի քննադատեն դաշնագիրը, խորհրդարանին մէջ։ Եթէ այս միջոցները չբաւեն, և Ուիլսընի ճառերը ազդեցութիւն ունենան, հանրապետականները զանազան վայրեր պիտի առաքեն նաև ուրիշ բանախօսներ, որոշած ըլլալով կատաղի պայքար մը մղել Նախագահ Ուիլսընի և անոր պաշտպանած դաշնագրին և ազգերու դաշնակցութեան դէմ։

ՁԵՐ ծանուցումներուն համար, դիմեցէք Ազգի Ընդհ. Գործակալութեան, Պօլիս Կալաթա, Մումհանէ, Հասան Փաշա խան, թիւ 18։

Տեղական Լուրեր

ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ հաստատած է կարգերու նոր սակագին մը, և որ սկսած է արդէն գործադրուիլ։ Բոլոր թղթատարական պաշտօնեաներու խիստ հրահանգներ տրուած է հսկելու համար այս նոր սակագինին գործադրութեան։ Կառավարութենէն ազդարարուած է որ իրենց կրպակներու մէջ կախեն սակագիններու ցանկը։

ՉԻԼԼԷՆ ոստիկան զօրաց հրամանատարութիւնը փոխադրուած է Թրբասաի Հօմբրիօն վարժարանին մէջ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ելեմտական նախարար Պ. Նիկրօբոնդիս, Իզմիրի հիւլէն Կարմիր-Խաչի բժշկապետ տոք. Յունութասի ղրկած է հագուստի և կօշիկի երկու հակ, որոնք հաւաքուած են Աթէնքի մէջ կատարուած հանգանակութիւններէ։ Այս հակերը պիտի ղրկուին Այտընի տեղւոյն բոլոր արկածեալներուն, առանց ցեղի խտրութեան բաշխուելու համար։

ԱՆՑԵԱԼ հինգշաբթի Իզմիրի մէջ Այտընի արկածեալներու համար ծախուած գրօշներէն 30000 ոսկիի հասոյթ մը ձեռք բերուած է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահութեան տնօրէնութիւնը հետեւեալը կը ծանուցանէ.— Վերջին 48 ժամուան ընթացքին Իզմիրի մէջ պատահած է ծաղիկի 2 (մին Գօրտէլիօյի մէջ) թիֆիւսի 1, թիֆօի 2 դէպքեր (մին մահացու)։ Չէշմէի մէջ պատահած է թիֆօի երկու և Պուրնապատի մէջ 1 դէպք։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՈՐԲԱՆՈՑԻ

Վարչական խորհուրդս ստացած է հետեւեալ նուիրատուութիւնները որոնց համար կը փութայ հրապարակաւ յայտնել իր խորին շնորհակալութիւնը։

Տ. Ղեւոնդուհի Գարագաշեան, 1 որդեգրութիւն, 3րդ եռամսեայ 25

Օգոստոս ամսականներ

	Լ. Օս.
Մկրտիչ Փափազեան	5
Թադէոս Անանեան	5
Տիգրան Փանոսեան	3
Յարութիւն Միւտիրեան	3
Զարեհ Սարգսեան	2
Մովսէս Ագթարեան	2
Յովհաննէս Կարմիրեան	2
Երուանդ Մաղաքաճեան	2
Գէորգ Բանսեան	2
Ստեփան Գուրբանեան	2
Ղազարոս Չիլինկիրեան	2
Յովհաննէս Շամլեան	2
Գէորգ Օհանեան	2
Հճր. Յակոբ Մարտիկեան	1
Թադէոս Թադէոսեան	1
» Մովսէսեան	1
Գրիգոր Ղազէրեան	1
Գառնիկ Գայըլեան	1
Գրիգոր Տիլպէր	1
Ստեփան Արայունեան	1
Տիգրան Պաղտասարեան	1
Թորոս Հալէպլեան	1
Յովհաննէս Հալաճեան	1
Երուանդ Գարագաշեան	1
Գէորգ Կարապետեան	1
Մամաս Պաղտասարեան	50
Արտաշէս Բալանճեան	50
Գրիգոր Գարագաշեան, Տօքթ. Էնֆիէճեանի ձեռամբ	2
Ստեփան Հալաճեան Օգոս-Սեպտ. ամսականներ	2
Լեւոն Գարաեան Յնս.—Յլս	1
Ստեփան Պամաճեան Մյս. ամսական	50
Թորոս Փափազեան, 100 ձմեռկ.	13
Յակոբ Մանուկեան, 20 »	4
Մարիամ Եօզղատլեան, 4 օխ. Շաքարեղէն	4
Բարեսէր Ոմն, 2 օխ. բրինձ և 1 լիրա փիլաւի համար	2
«Բնար»ի վարչութենէ 10 օխ. գեանախնձոր	2
	102 50

Ի դիմաց Ազգ. Կեդր. Որբանոցի
Վարչական Խորհրդոյ
Գանձապետ՝ ՍՈՒՐ ԹԱԳԻՈՐԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. Պոլիս 24 Սեպտեմբեր 1919

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Մայրաքաղաքի լուրերը կ'իմացնեն թէ, Թուրքիոյ և Անգլիոյ յարաբերութիւնները վերջին ժամանակներս աւելի անկեղծ դրոշմ մը առած են։ Ե. Դաշ. որ նկատելով որ Թուրք հասարակաց կարծիքը ի նպաստ է Անգլիոյ աւելի ջերմ վերաբերում մը ցոյց կուտայ անոր հանդէպ։ Օսմ. դրամատան հետ, կնքուելիք 8,5 միլիոնի փոխառութեան նպաստաւոր ընթացքը, այս քաղաքականութեան արդիւնք է, կ'ըսուի։ Այնպէս կը կարծուի թէ օսմ. կայսրութիւնը իր հողային ամբողջութիւնը չպիտի կորսնցնէ։

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Նախարարաց Խորհուրդը իր նիստին մէջ զբաղած է ընտրութեան հարցով, որ կարելի չէ կատարել Թուրքիոյ մէջ և որոշուած է գումարել ազգ. ժողով մը որ պիտի բաղկանայ զինուորականներէ, քաղաքագէտներէն և ծերակուտականներէ։

ՌՈՒՍ ԶՕՐԱՎԱՐ ՄԸ

Մարսիլիայէ կը հեռագրեն թէ, Համաձայնութեան հրամանին տակ գտնուող ռուս զօրավար Գրազնօֆ այսօր Պոլիս հասած է մասնաւոր պաշտօնով։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Բարիզի ամերիկեան պատուիրակութեան պետը, իրեն եղած հարցապնդումին վրայ պատասխանած է թէ ամերիկեան պատուիրակութիւնը և Նախագահ Ուիլսըն համակարծիք են և իրարու մէջ հայեացքներու ոևէ տարբերութիւն չկայ, Հայաստանի, Թրակիոյ և Թուրքիոյ հարցերուն շուրջ։

ԱՐԿԱԾԵԱԼՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Իզմիրի հողամասին և շրջակայքի փախստական բնակչութիւնը իր տեղը վերադարձնելու և անոնց բնակարաններ և ուտեստեղէն հայթայթելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբը ճամբայ ելած է դէպի այդ վայրերը։ Յանձնախումբին միացած են երկու քաղաքային անդամներ քննիչի հանգամանքով։

ՔԷՄԱԼ ՓԱՇԱ

Ոստիկանութեան ընդհ. հրամանատար Քէմալ փաշա Անատոլուի անցքերը քննելու համար Գոնիա մեկնած է։ Քէմալ փաշայի ղրկած տեղեկագիրը պիտի որոշէ թէ հա՞րկ է այս մասին կազմուած յանձնախումբը ղրկել։

ՍՈՒԼԹԱՆՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾԵԱԼՆԵՐԸ

Սուլթանին կողմէ, Այտընի Նազիլլի Սալիհլիի շրջականներու արկածեալներու բաշխուած զանազան հագուստեղէններու համար, շնորհակալութիւն յայտնուած է այս վերջիններու կողմէ, վեհափառ Սուլթանին։

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Բարիզէն անգլիական արտ. գործ. նախարարը, արտ. գործոց յանձնախումբին առջեւ իր ըրած յայտարարութիւններուն մէջ ըսած է թէ Սուրիոյ հարցին լուծումը Թուրքիոյ կարգադրութեան հետ կապուած է։ Հետեւաբար Թուրքիոյ հարցը, Անգլիոյ համար պարտականութեան մը հանգամանքը կ'առնէ. Նախարարը յայտարարած է նոյնպէս թէ, համաժողովին բրիտանական պատուիրակներուն անհրաժեշտ տեղեկութիւններ տրուած են այս մասին. գալով խալիֆային, ան աւելցուցած է որ անգլիական բանակներու մէջ ծառայող իսլամ զօրքերուն ցոյց տրուած քաջութիւնները իրենց խալիֆան պաշտպանելու նպատակով Անգլիոյ համար պարտականութիւն մը կ'ստեղծեն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Ադրիականի անգլիական ծովային ուժերու հրամանատար ծովակալ Քէլլիի նախագահութեամբ Յունաստանի մէջ պիտի հաստատուի բրիտանական նոր ծովային մարմին մը։ Անգլիոյ և Յունաստանի միջեւ կնքուած է համաձայնագիրը և մարմինն ալ որոշուած։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Գրօնշտատի, Գրասնեաի և այլ ուրիշ վայրերու բնակչութիւնները նոր պատերազմներէ սարսափելով իրենց քաղաքներէ փախած են։

ԷՄԻՐ ՖԷՅՑԱԼ Ի ԼՕՆՏՕՆ

Բարիզէ կը հեռագրեն թէ Էմիր Ֆէյզալ, Մարսիլիայէ Լօնտօն մեկնած է։

ՊՕԼՕ ՓԱՇԱ

Բարիզէն կը հեռագրեն թէ երկու օր առաջ Պօլօ փաշայի մահուան դատապարտութիւնը վճռուած էր, այդ վճիռը գործադրուած պահին հրաման եկած է յետաձգել անոր գործադրութիւնը։ Պօլօ փաշա ամբաստանուած էր իբր պետական մատնիչ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԿԸ ՊԱՐՊԷ

Ռումանական հրամանատարութիւնը սկսած է զինուորները հետզհետէ ետ քաշել Հունգարիայէ, նկատելով որ համաժողովը որոշած է Հունգարիոյ յանձնել խաղաղութեան դաշնագիրը, եթէ կազմէ վերջնականապէս կայուն դահլիճ մը։

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Բարիզէ կը հեռագրեն թէ, Սերպիական պատուիրակութիւնը ներկայ չէ գտնուած, Պուլկարիոյ դաշնագրին յանձնումի արարողութեանց։

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՆՈՒՔԵԱՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1883ԻՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարսանեկան հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսեր եւ ժահագգներ եւն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամէն տեսակ տպագրական գործեր։

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյթներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

Ամէն լեզուով՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ԱՌԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՅՆԵՐՈՎ.

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր խնդրանքներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD. LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD. LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD. LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ
Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհ. գործակալք
C. WHITTALL et Co.
Շ. ՈՒԻԹՀՕԼ և ԸՆԿ.

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ"

Թերթիս ծաւալը աւելի ընդարձակուած ըլլալով, այժմ ի վիճակի ենք աւելի լայն տեղ մը տալ ծանուցմանց բաժնին, նոյնիսկ եթէ ամեն օր հարկ ըլլայ միեւնոյն ծանուցումն կրկնել, ինչ որ ասկից առաջ ի վիճակի չէինք ընելու:

Գոհացուցիչ պայմաններ փոքր կամ մեծ, մէկ կամ աւելի ծանուցմանց համար:

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուընէ մինչեւ կէս գիշեր:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄ

ԹԵՈՏՈՐՈՍ ԲՍԱԽՆՈՒՏԻՍ
ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ԲԱՂՆԻՔՆԵՐ

Ջրաբուժութիւնը մորթը կը մաքրէ, արտաշնչութիւնը կը դիւրացնէ, արեան շրջանը կը փութացնէ և մարմնոյն անդամալոյծ մասերուն ոյժ և առողջութիւն կը պարգևէ։

Լոգանք ծծմբային } ռեւմաթիզմի հմր.
» պարզ }
տաք ու պաղ տուշը կիներու և այրերու համար առողջութիւն է։

Բէշիկթաշ ճատտէսի նոր փառուն դէմ Ֆընտըք փողոց թիւ 18–32։

Հազար ֆրանք տուժելու պատրաստ է, եթէ հաստատել յաջողին թէ վնասակար է առողջութեան համար տուշը։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Գարամճաչի Աշխատասիրաց Մանկապարտէզի համար երկու կարող մանկավարժներ կը փնտռուին, փափաքողք կրնան դիմել Մանկապարտէզ ամէն օր կէսօրէ յետոյ ժամը 4 էն 6։

ԳԱՍԱՊԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

Գասապայի մանկապարտէզին և վարժարանին համար կ'փնտռուի ուսուցչուհի մը որու ամսական պիտի կրնայ տրուիլ մինչև 30 ոսկի, պէտք է անգղիակ ըլլայ ֆրանսերէնի և գիտական ծանօթութիւններ ունենայ։ Դիմել Գասապայի Թաղ. Խորհրդոյ և կամ Առաջ. Տեղապահ Հօր։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ նոր տարեշրջանի առթիւ, հայերէն և ֆրանսերէն ամէն տեսակ դասագրքեր գնելու համար դիմել՝ ԳԱՌՆԻԿ Ա. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆի, (51. Մէյզզ ճասքեր, Գնստզերֆ)

Յանձնարարութիւնները կը կատարուին փութով և ճշտապահութեամբ։

Յանձնարարութեանց փոխարժէքը կանխիկ է։

Նոյն հասցէին պէտք է դիմել նաև ունենալու համար հանրածանօթ երգահան—դաշնակահար Պ. Յ. Սինանեանի բոլոր երաժշտական հրատարակութիւնները, մասնաւորապէս նոր հրատարակած Բամ փորոտան ու Հաւասանը։

ՕՆՆԻԿ Կ. ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ
Մանուֆէտր, Ռուսչուք

ՅԱՆՁՆ Կ'ԱՌՆԷ

Ա.— Անկլօ-Սաքսոն դրութեամբ վեց ամսուան մէջ ուսուցանել ֆրանսերէն խօսակցութիւն։

Բ.— Երեք ամսուան մէջ ֆրանսերէն առեւտրական թղթակցութիւն։

Կը խմբագրէ հայերէն և ֆրանսերէն նամակներ և խնդրագրեր։

Կը կատարէ գրաւոր փոխադարձ հարազատ թարգմանութիւններ հայ. ֆրանս. և թրք. լեզուներով։

Հասցէ, Այա Եօրկի Թաղ, Տէլպէր փողոց թիւ 18։

ՏՔԹ. Յ. ԳԱՐԲԻՆԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՆԵՐՔԻՆ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
Հիւանդութիւններու

Հիւանդ կ'ընդունի բացի կիրակիէ ամէն օր՝ Առաւօտ ժամը 10-12ին եւ կ. ետք 3-5.

ՊԱՇՏՕՆԱՏԵՂԻՆ.— Հայոց թաղ Մօտա փողոց թիւ 31։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ
ԿՐԹԱՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒՀԻՈՒԹԵԱՆ

Կրթասէր Ընկերութեան մանկական պարտէզի երկսեռ աշակերտաց արձանագրութիւնները պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի օրէն Հաւի. վարժարանի մէջ։ Առաւօտ ժ. 9—12 և կ. ե. ժ. 2—5։

Կը հրաւիրուին ծնողք իրենց զաւակաց արձանագրութիւններն ընել և ստանալ մուտքի արտօնութիւնն։

ԿՐԹԱՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ (12)

ԿՐՕՆ
ԵՒ
ԱԶԳՈՒԹԻՒՆ

Գոյութեան կռիւն ալ մէջտեղ չըդրուած քան, երեսուն և թերեւս աւելի դարեր առաջ կեանքի պայքարը հանրածանօթ էր։ Մարդիկ այսօր ալ գիտեն թէ իրենց ֆիզիքական, մտաւորական և բարոյական պէտքերը հոգալու համար պարտաւոր են անխոնջ կերպով աշխատիլ, հազարումէկ դժուարութիւններու դէմ կուրծք տալ, այս պարագաներու մէջ ինչ հարկ կայ մէյ մըն ալ իրարու հետ կռուելու։

Անձին և սեռին պաշտպանութեան տեսակէտով տարասեռներու մէջ եթէ մարդ կը մղուի, հասկանալի է, սակայն համասեռներն ալ եթէ զիրար բզքտելու հարկին տակ մնան, ալլեւ ինչպէս կարելի պիտի ըլլայ ծաղկիլ և բարգաւաճիլ ու կատարելութեան հասնիլ։

Պատերազմը միայն քանդիչ ըլ-[...] ներու գոհացում կրնայ տալ, մինչդեռ մարդու շինիչ հանգամանքին յաջողութիւնները բացարձակապէս կախում ունին խաղաղութենէն։

Այն գիտութիւններն ու արուեստները և անոնց բեղմնաւոր ու օգտաւէտ արտադրութիւնները, որոնք մարդուս բարեկեցութեան և երջանկութեան կը ծառայեն, արդիւնքներն են անվրդով ուշադրութեան, խորազնին մտածումի, համբերատար աշխատանքի, մանաւանդ սիրալիր կենակցութեան և համերաշխ գործակցութեան, մինչ տարիներ և նոյն իսկ դարեր տեւող հսկայամարտերը, Ատտիլաներու, Ճինկիզներու, Լէնկթիմուրներու արշաւանքները, զանազան անուններու և ձեւերու տակ կազմուած և իգործ դրուած ասպատակութիւնները՝ նա մանաւանդ եղբայրասպան կռիւները, ինչ գոյաբերութիւն կրնան ունենալ եթէ ո՛չ աւերածութիւն և ապականութիւն, ժողովուրդներու թշուառութիւն և ցեղերու բնաջինջ բարձում։

Կրօնը՝ ո՛չ թէ միայն այդ կործանարար կռիւներէ խորշիլ կը պատուիրէ, այլ և կը քարոզէ որ իր նմաններուն օգնելու համար ամէն տեսակ զոհողութիւններ իգործ դրուին։

Կրօնը՝ թէև կ'ատէ մեղքը, բայց կը սիրէ նոյնիսկ մեղաւորը։ Անիկայ բարեկամն է մոլորեալներու, անկեալներու, հիւանդներու և տկարներու։

Եթէ կրօնը՝ զօրաւորին ոյժը տկարին պաշտպանութեան խարիսխ դնելով ալ բաւականացած ըլլար, այդ պարագան միայն պիտի բաւէր իր գերազանցութիւնը խոստովանելու։

Առանց կրօնի վրայ հիմնուած բարոյականի, անլուծանելի պիտի մնան ընկերային այն բոլոր կնճռոտ հարցերը, զոր լուծելու համար աշխարհավարներն ու տնտեսագէտները նորանոր օրէնքներ կը հաստատեն և անհամար կանոններ կը դնեն, անոնք իվերջոյ պիտի հասկնան թէ «օրինաց բազմութիւն՝ յանցուոյն վարչութիւն»է։

Ամէն քաղաքակրթութիւն՝ իր ընտիր քաղաքացիները կրնայ գտնել միայն ջերմեռանդ հաւատացեալներու և ճշմարիտ բարեպաշտներու մէջ, որոնք աշխարհիս ամենէն վստահելի անհատները և ամենէն քաջ իրաւապահներն են։

Բոլոր քաղաքականացեալ տէրութիւնները կամ կառավարութիւնները, իրենց քաղաքացիներուն կեանքը, սեփականութիւնը, պատիւը եւայլն պաշտպանելու համար ունին մէյմէկ պատժական օրինագիրքեր, ուր կը գտնուին երեք հարիւրէ մինչև հինգ կամ վեց հարիւր յօդուածներ, որոնք կը պարունակեն արտաքին և ներքին ընդհանուր ապահովութեան ծառայող զանազան արգելիչ տրամադրութիւններ, բարեպաշտը՝ հնգաբանեայ, երկիաբանեայ նոյնիսկ միաբանեայ օրէնքով մը կրնայ ազատ մնալ այդ գիրքերը թղթատելու կամ յօդուածները ուսումնասիրելու կարօտութենէն։

Աւետարանի միաբանեայ օրէնքն է՝
«Որպէս կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ, զնոյն և դուք արարէք նոցա։»

Այն որ խորապէս համոզուած բանիւ և գործով կը համակերպի այս պատուէրին, անոր համար մեռեալ տառեր են յիշեալ պատժական օրինագիրքերու բովանդակութիւնները։

Այս նպատակով ըսուած է թէ «Ի վերայ արդարոց օրէնք ոչ կայ» այսինքն մարդերու ձեռքով հաստատուած գրական օրէնքները բարեպաշտներու համար չեն։

Շարունակելի